

POSUDEK DIPLOMOVÉ PRÁCE

Typ posudku: oponentka

Autor/ka práce: Mgr. Andrea Soumarová

Název práce: Faktory ovlivňující nízký počet žen v IT profesích v České republice

Vedoucí práce: doc. Milan Tuček, CSc.

Oponent/tka: doc. PhDr. Jadwiga Šanderová, CSc.

Navržené hodnocení: nedoporučuji k obhajobě

Zdůvodnění Vašeho hodnocení práce (zejména výhrad a kritických připomínek) rozepište podle níže uvedených kritérií.

1. Je cíl práce (výzkumná otázka) jasně formulován a odpovídají mu závěry? Je práce vhodně strukturována?

Z formálního hlediska má práce standardní strukturu empirické stati. Otázka a hypotézy jsou jasně formulovány a v závěru autorka na ně odpovídá.

2. Opírá se autor/ka o dostatek literatury relevantní tématu práce? Využívá i cizojazyčné texty?

Seznam literatury zahrnuje cca 30 titulů, z toho třetinu v angličtině. Problematiky či tématu diplomové práce se však přímo týká cca 10 z nich. Seznam literatury např. zahrnuje 4 učebnice kvalitativních metod, s nimiž se v textu pracuje jen formálně, čehož důkazem je fakt, že autorka vůbec nepochopila podstatu kvalitativního přístupu (viz níže). Na většinu titulů se odkazuje jen jednou. Některé odkazy jsou spíše zbytečné (např. Reich, Fay, Hlad'o a další). Postrádám také nějaký klíčový titul shrnující dosavadní poznání týkající se problematiky zapojení žen v IT profesích, o něž by autorka opřela svůj výzkum. Nabízí se např. stat' Manuja Ahuja: Women in the Information Technology Profession: A Literature Review, Synthesis and Research Agenda (European Journal of Information Systems, March 2002). Seznam literatury tak vzbuzuje dojem, že zejména tzv. teoretická literatura byla vybrána spíše nahodil, což vede k tomu, že výchozí teoretická (sedmistránková) kapitola představuje nesystematickou, mechanickou a povrchní kompilaci, z níž není vůbec jasný stav dosavadního poznání. Z tohoto hlediska je práce na samé hranici přijatelnosti.

3. Jaká je kvalita použitých dat nebo zdrojů (včetně jejich výběru, sběru a popisu) a metod jejich zpracování?

Ke sběru dat autorka použila techniku hloubkových polostrukturovaných (sic!) rozhovorů, přičemž k datům, která získala prostřednictvím cca 30 rozhovorů (15 žen a 14 mužů uvádí na str. 34, 14 žen a 9 mužů uvádí v příloze), přistupuje z pozic kvantitativního výzkumu. Formuluje a „testuje“ hypotézy, předkládá četnosti a grafy četností různých odpovědí, které doprovází výňatky z rozhovorů. Jinými slovy: autorka vůbec nepochopila metodu, kterou zvolila, vzdor tomu, že v seznamu literatury uvádí čtyři tituly, které tuto metodu podrobně vysvětlují.

4. Jaká je kvalita argumentů, o něž autor/ka opírá závěry, k nimž dospěl/a?

Kvalita argumentů je nulová, což plyne především z nepochopení metody, ale též z možnosti sociologického výzkumu testovat nesociologické hypotézy. Mám na mysli hypotézu „Ženy nemají potřebné biologicky dané schopnosti pro to, aby se mohly v oboru informačních technologií uplatnit“ (s. 31). Tuto hypotézu autorka „testuje“ hloubkovými rozhovory s cca 30 muži a ženami

působícími v oblasti IT a dospívá k závěru, že se hypotéza nepotvrdila, protože „ženy jsou ze strany mužů i nadřazených považovány za rovnocenné spolupracovníky“ (s.59). I kdybych vzala v úvahu, že jde pravděpodobně o formulační neobratnost a že tedy autorka nemá na mysli schopnosti žen, ale představy lidí o nich, nemohu přijmout argument v podobě analýzy 23 – 29 rozhovorů). V tomto ohledu platí stejná námitka i vůči „testování“ zbývajících hypotéz a podloženosti závěrů.

5. Jsou v práci autorova/autorčina tvrzení a zjištění jasně odlišena od tvrzení a zjištění převzatých?
Ano.

6. Jaká je úroveň odkazového aparátu, jazyka a dalších formálních náležitostí?
Odkazový aparát je veden nedbale. Některé tituly v seznamu literatury chybí (např. Cápová 2017, Whitney, Ames 2014, Jarkovská, Lišková, Šmídová 2010, Jarkovská 2007 a další). Rovněž zde chybí přesné odkazy na zdroje některých statistických údajů (např. MŠMT 2016 na str. 17, Studenti vysokých škol na str. 18). Seznam literatury není důsledně veden podle abecedy (umístění odkazu Ministerstvo školství ...). Některé odkazy na internetové zdroje jsou neúplné, neodkazují totiž přímo na texty, ale jen na domény (např. www.zkusit.cz, <https://news.microsoft.com/cs>). Jazyková úroveň je standardní.

7. Jiné přednosti a/nebo nedostatky, které neodpovídají výše uvedeným kritériím (jsou-li jaké).

8. Náměty na diskuzi při obhajobě práce.

Celkové hodnocení práce:

Autorka prokázala, že ví, jak má být strukturovaná empirická stat' a že svá tvrzení má jasně oddělit od převzatých. Autorka také má určité povědomí o tom, jak vést odkazový aparát. Slabší už je to se schopností formulovat sociologicky relevantní otázku (viz biologicky dané schopnosti) a vyhledat k ní klíčovou literaturu. Naprostou nedostatečnou úroveň má práce z hlediska volby a uplatnění metody výzkumu. Především z tohoto důvodu považuji práci za neobhajitelnou.

Datum: 3.9.2017

Podpis: